

Bolničke infekcije stalna prijetnja pacijentima

14.09.2025.07:05 Autor: Sandra Erak/HRT

Strah od bolničkih infekcija Foto: Ilustracija / Shutterstock

Bolničke infekcije stalna su prijetnja liječenju i oporavku pacijenata. Mnogi se boje odlaska u bolnicu kao i višednevnoga boravka upravo zbog straha od infekcije koja im može pogoršati i zagorčati zdravstveno stanje. Svatko tko se liječi u zdravstvenoj ustanovi može dobiti bakterijsku infekciju, ali su najčešće kod ljudi s kompromitiranim imunološkim sustavom. Mogu biti uzrokovane bakterijama, virusima ili gljivama.

Prema najnovijim podacima Europskog centra za prevenciju i kontrolu bolesti 6,5 posto svih hospitaliziranih pacijenata u akutnim bolnicama u Europi ima barem jednu bolničku infekciju u bilo kojem trenutku.

U odnosu na infekcije uzrokovane višestruko rezistentnim bakterijama procjenjuje se da je do trećine bolničkih infekcija u akutnim bolnicama uzrokovano bakterijama rezistentnim na barem jedan od ključnih antibiotika.

U prosjeku svaki 14. (7.2 posto) pacijent u hrvatskim bolnicama dobije neku od bolničkih

infekcija. To je nešto više od medijana Zemalja Europske unije koji iznosi 6.8 posto.

Najčešći tipovi bolničkih infekcija su infekcije mokraćnog sustava, operacijske rane, gastrointestinalne infekcije, meningitis i upala pluća.

Domagoj Drenjančević Foto: HTV / HRT

Opasne bakterije

Svijet bakterija posebice onih u podlozi infekcija u zdravstvenim ustanovama i bolnicama približio nam je prvi dopredsjednik Hrvatskoga društva za kliničku mikrobiologiju inače pročelnik Zavoda za kliničku mikrobiologiju i bolničke infekcije KBC-a Osijek i novi dekan osječkoga Medicinskoga fakulteta prof.dr.sc **Domagoj Drenjančević**.

- Najčešći uzročnici infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi su bakterije otporne na antibiotike, koje nazivamo višestruko rezistentnim bakterijama - MDR te predstavljaju bakterije koje su stekle otpornost u tri ili više različitih skupina antibiotika. Unutar njih imamo i ESKAPE skupinu čiji naziv čini akronim engleske riječi koja predstavlja one bakterijske vrste ili rodove koji su "izbjegle" našem nadzoru i antibiotskom liječenju – odnosno predstavljaju izazov u sprječavanju, suzbijanju i osobito u liječenju infekcija koje mogu uzrokovati, upravo u onim specifičnim skupinama bolesnika. Akronim ESKAPE označava šest najvažnijih patogena: *Enterococcus faecium*, *Staphylococcus aureus*, *Klebsiella pneumoniae*, *Acinetobacter baumannii*, *Pseudomonas aeruginosa* i *Enterobacter* spp. Ove bakterije su odgovorne za većinu teških infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi, uključujući sepsu, pneumoniju, infekcije mokraćnog sustava i infekciju rane kaže nam prof.dr.sc. Drenjančević.

Iva Butić Foto: HTV / HRT

Antibiotici i otpornost bakterija

Otpornost bakterija na antibiotike otežava liječenje jer "standardni" antibiotici često ne djeluju kaže nam v.d. predsjednica sekcije za prevenciju i kontrolu infekcija povezanih za zdravstvenu skrb i bolničkih infekcija prim. dr. sc. **Iva Butić** iz Klinike za infektivne bolesti dr. Fran Mihaljević.

- Posljednjih godina na tržištu je dostupno nekoliko novih antibiotika koji ciljano djeluju na MDR bakterije. Unatoč njihovoj učinkovitosti, ti lijekovi imaju određena ograničenja. Ključno je "sačuvati" njihovu djelotvornost jer je poznato da će bakterije s vremenom razviti rezistenciju i na njih. Pravilnom i racionalnom primjenom možemo usporiti taj proces i produžiti učinkovitost postojećih terapijskih opcija, umiruje prim.dr.sc. Butić.

Tko brine o prevenciji bolničkih infekcija

Zdravstveni sustavi i ustanove ulažu velike napore u prevenciju: stroga higijenska pravila, sterilizacija opreme, kontrola kvalitete okoliša, edukacija osoblja u primjeni antibiotika te postupci nadzora nad širenjem izolata među populacijom bolesnika poput aktivnog probira bolesnika i izolacije koloniziranih pacijenata, ističe prof.dr.sc. Drenjančević.

- Unatoč svim mjerama, MDR bakterije su sve veći izazov u zdravstvenim sustavima cijeloga svijeta stoga su sve prisutnije brojne javne kampanje kojima se nastoji upoznati i stručna kao i opća javnost u cijelom svijetu o problemu koji se smatra jednom od najvećih medicinskih i epidemioloških problema današnjice.

Procjenjuje se da će više milijuna osoba u svijetu umrijeti od izravnih posljedica bakterijske rezistencije. Do 2050. se predviđa približno 40 milijuna direktnih smrti uzrokovanih infekcijama rezistentnim bakterijama, što znači na godinu gotovo 2 milijuna. I zato bi to trebalo biti prioritet svakog zdravstvenog sustava.

- U Hrvatskoj svijest o prevenciji bolničkih infekcija postoji već dugi niz godina. Povjerenstvo za bolničke infekcije pri Ministarstvu zdravstva prikuplja i analizira podatke o vrsti i učestalosti bolničkih infekcija te izdaje stručne preporuke. Zbog složenosti problema, povjerenstvo je multidisciplinarno i uključuje kliničkog mikrobiologa, epidemiologa, infektologa, kliničkog farmakologa, anesteziologa i druge stručnjake. Osim toga, svaka bolnička ustanova ima vlastiti tim za kontrolu bolničkih infekcija koji čine medicinska sestra/medicinski tehničar, klinički mikrobiolog, infektolog i epidemiolog. Njihov primarni zadatak je sprječavanje širenja MDR bakterija unutar bolnice, pravodobna izolacija koloniziranih ili inficiranih pacijenata te smanjenje rizika za ostale bolesnike, ističe prim.dr.sc. Butić.

Odgovornost svih nas

Evolucija bakterija je nezaustavljiva, i njihova prilagodba je daleko brža nego što su mogućnosti razvoja novih antibiotika. Za pacijente i posjetitelje, osnovne mjere poput redovitog pranja ruku i poštivanja bolničkih protokola mogu značajno smanjiti rizik. Informiranost i suradnja s medicinskim osobljem ključni su za osobnu sigurnost tvrdi prof.dr.sc. Drenjančević.

- Očuvanje antibiotika nije zadaća samo zdravstvenih djelatnika – to je odgovornost čitavog društva. Važno je osvijestiti da se antibiotici ne smiju koristiti za liječenje virusnih infekcija jer time ne koristimo vlastitom zdravlju, a dugoročno nanosimo štetu zajednici. Svaka nepotrebna doza antibiotika ubrzava razvoj rezistencije, koji je neizbježan i izrazito nepovoljan proces za čovječanstvo. Budimo odgovorno društvo koje brine o svom zdravlju i zdravlju drugih, a istovremeno čuva „plodove“ znanosti – antibiotike, apelira.

Odgovornim ponašanjem i poštivanjem protokola u suzbijanju bolničkih infekcija i od strane pacijenata kao i zdravstveni radnika, smatraju moji sugovornici zasigurno se mogu smanjiti bolničke infekcije a time i strah od njih koji nas neizbježno prati dok čekamo u ordinacijama, pripremamo se ili oporavljamo od operacijskoga zahvata brojeći dana kada ćemo dobiti otpust iz bolnice.

Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti.